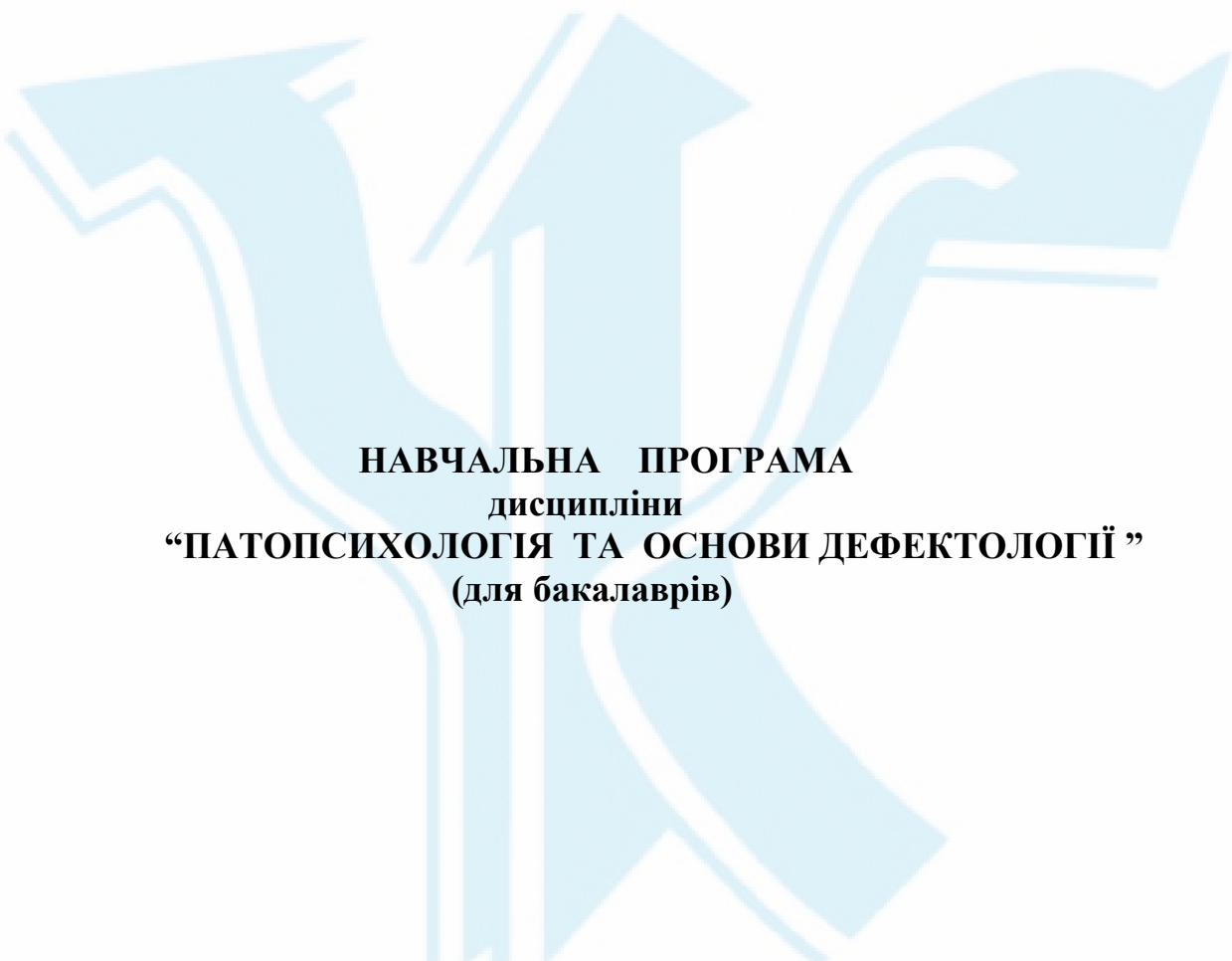

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ПАТОПСИХОЛОГІЯ ТА ОСНОВИ ДЕФЕКТОЛОГІЇ”
(для бакалаврів)

МАУП

Київ 2016

Підготовлено доцентом кафедри психології Глушко Л.О.

Затверджено на засіданні кафедри психології (протокол № 8 від 20.04.2016)

*СХВАЛЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ УКРАЇНСЬКО-АЗЕРБАЙДЖАНСЬКОГО
ІНСТИТУТУ СОЦІАЛЬНИХ НАУК І САМОВРЯДУВАННЯ ІМ .Г.А.АЛІЄВА
(протокол № 9 від 29.04.2016р.)*

Глушко Л.О. Навчальна програма дисципліни “Основи патопсихології та дефектології” (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2016. – 26 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Патопсихологія та основи дефектології»“ вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом
(МАУП), 2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс „Патопсихологія та основи дефектології»” сприяє поглибленому розумінню структури і закономірностей психічної діяльності, дає змогу індивідуалізувати систему діагностичних, лікувальних психопрофілактичних та експертних заходів, має чітку професійну спрямованість під час підготовки майбутніх спеціалістів, які орієнтовані на роботу із дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку з відхиленнями психофізичного розвитку.

Мета вивчення дисципліни – підготувати студентів психологів до практичної роботи з людьми, реалізуючи індивідуальний підхід та враховуючи внутрішню та зовнішню детермінацію, співвідносячи природні та соціальні чинники поведінки людини, сформувати уявлення про загальні поняття щодо закономірностей аномального розвитку порівняно з нормальним онтогенезом, а також вивчити особливості структури дефекту у різних груп дітей з особливими потребами.

У результаті вивчення курсу студенти повинні опанувати:

- методологічні принципи та основні принципи патопсихологічних досліджень;
- закономірності та механізми порушень психічних процесів;
- набуття студентами необхідних умінь застосування здобутих знань з патопсихології на практиці;
- добирання адекватних експериментальних методик патопсихологічного дослідження;
- формування мети і завдань патопсихологічного дослідження, дослідження стану психічних функцій;
- аналіз отриманих результатів патопсихологічного дослідження;
- формулювання висновків та складання протоколу досліджень.

У курсі вивчаються поняття про норму та аномалію психічного розвитку, параметри та типи дизонтогенезу; порушення окремих психічних процесів; основні групи дітей з особливими потребами, їх коротка характеристика; поняття про психогенні порушення, акцентуації характеру та психопатії.

Детально розглядаються окремі групи дітей з особливими потребами, вивчення яких у навчальному плані не виноситься у спеціальні курси: з вадами опорно-рухового апарату, порушеннями емоційно-вольової сфери та поведінки, зі складним дефектом.

У результаті вивчення курсу студенти повинні знати:

- сучасні погляди на закономірності дизонтогенезу;
- причини аномалій розвитку;
- динаміку стану, процеси компенсації та декомпенсації;
- основні причини та прояви порушень окремих психічних процесів;
- психолого-педагогічну характеристику дітей з психопатіями, акцентуаціями характеру, емоційними порушеннями, девіантною поведінкою, вадами опорно-рухового апарату, комплексними порушеннями розвитку. уміти:
- з урахуванням закономірностей нормального розвитку аналізувати процес дизонтогенезу;
- використовувати здобуті теоретичні знання при діагностиці стану дітей із психофізичними вадами; прогнозувати динаміку розвитку та обґрунтовувати вибір напрямів корекційної роботи та її методів. Вивчення дефектології дає змогу відпрацювати вміння бачити проблему дітей з вадами психічного та розумового розвитку у світлі різних наукових шкіл, аналізувати взаємозв'язок причин та наслідків порушень психічного стану, визначати роль суспільства і сім'ї у виникненні та розвитку порушень, прогнозувати майбутнє як окремої дитини, так і суспільства, де збільшується кількість дітей, які потребують спеціальної допомоги.

МАУП

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни

“ ПАТОПСИХОЛОГІЯ ТА ОСНОВИ ДЕФЕКТОЛОГІЇ”

№ пор	Назва змістового модуля і теми
1 2	Змістовий модуль 1. Патопсихологія та основи дефектології» Предмет і завдання патопсихології та дефектології Методи патопсихології та дефектології
3 4 5 6 7 8	Змістовий модуль 2. Психічні процеси і методи їх дослідження Патологія сприйняття Порушення пам'яті та уваги Розлади мислення та мовлення Порушення розумової працездатності Аномалії емоційно-особистісної сфери Порушення свідомості та самосвідомості
9 10 11	Змістовий модуль 3. Патопсихологічні порушення при психічних захворюваннях Патопсихологічні реєстрсиндроми Патопсихологічна семіотика Прикладні аспекти патопсихології
12 13 14 15	Змістовий модуль 4. Клініко-педагогічна характеристика дітей з вадами інтелектуального розвитку Діти і підлітки з порушеннями поведінки Діти із синдромом раннього дитячого аутизму Діти з дитячим церебральним паралічем Діти зі складним дефектом
16 17 18	Змістовий модуль 5. Особливості реабілітації дітей, які потребують спеціальної допомоги Основні принципи відновлення функцій, порушених внаслідок вад розвитку. Принципи застосування психокорекції та психотерапії. Її значення у реабілітації осіб з вадами розвитку. Загальні питання організації медичної та соціальної допомоги для осіб з вадами розвитку.
	Разом годин 120

ЗМІСТ **дисципліни**

“ПАТОПСИХОЛОГІЯ ТА ОСНОВИ ДЕФЕКТОЛОГІЇ”

Змістовий модуль 1. Основи патопсихології та дефектології

Тема 1. Предмет і завдання патопсихології та дефектології.

Предмет патопсихології та дефектології як галузі психологічної науки. Патологія та дефектологія - історичні аспекти. Співвідношення патопсихології та дефектології з суміжними дисциплінами: нейропсихологією, психіатрією. Характеристика динаміки нормального онтогенезу дитини. Закономірності аномального розвитку. Параметри психічного дизонтогенезу. Значення психології для теорії загальної та медичної психології. Невідповідність поняття “особистість” у психіатрії, психології, соціології та філософії. Завдання патопсихології та дефектології.

Література [1; 7; 8; 17; 28]

Тема 2. Методи патопсихології

Принципи побудови патопсихологічного дослідження. Методи вивчення медичної документації. Методи клініко-психологічного дослідження (клінічне інтерв'ю, психологічна бесіда, збирання психологічного анамнезу, аналіз біографії та ін.) як перший етап експериментально-психологічного дослідження. Особливості організації і проведення патопсихологічного експерименту – формування мети та завдання патопсихологічного дослідження. Критерії та особливості підбору експериментальних методик, проведення патопсихологічного дослідження згідно із поставленою метою (оцінювання психічних функцій, процесів, станів, особливостей та ін.). Тести, їх використання в патопсихологічному дослідженні. Аналіз одержаних результатів (якісного та статистичного) і формування висновків. Проблема співвідношення теорії та емпіричних даних у патопсихології.

Література [1; 3; 7; 8; 17; 27; 28; 32; 34; 38]

Змістовий модуль 2. Психічні процеси і методи їх дослідження

Тема 3. Патологія сприйняття

Клінічна, психологічна феноменологія та психологічні механізми порушень сприйняття. Розлади сприйняття: ілюзії, галюцинації, психосенсорні розлади. Роль перевантаження аналізаторів і недостатності інформації у виникненні порушень сприйняття. Порушення особистісного компоненту сприйняття. Афективні, вербальні ілюзії, парейдолії. Класифікація галюцинацій за органами відчуттів і ступенем складності; істинні та псевдогалюцинації.

Література [1; 2; 17; 25; 28]

Тема 4. Порушення пам'яті та уваги

Психологічні механізми порушення пам'яті. Співвідношення порушень пам'яті та уваги. Безпосередня та опосередкована пам'ять і порушення співвідношень при різних хворобах. Методи дослідження особистісного компоненту пам'яті. Проблема забування намірів. Методи дослідження та шляхи корекції динамічних розладів пам'яті.

Література [1; 3; 12; 30; 34; 37]

Тема 5. Розлади мислення та мовлення

Психологічні механізми та клінічна феноменологія розладів мислення. Психологічні, у тому числі психоаналітичні, теорії розладів мислення. Підходи до вивчення мислення. Порушення операціонального аспекту мислення, порушення динаміки мислення, порушення особистісного компонента. Поняття про рівень узагальнення. Розлади мислення за темпом: прискорення, уповільнення, затримки, тугорухомість. Розлади мислення за формою: надмірно обстійне мислення, резонерство, розірваність, паралогічне, стереотипії, аутистичне, незв'язане, персеверації. Розлади мислення за змістом: маячні ідеї, надцінні ідеї, нав'язливі ідеї. Форми маячення – несистематизоване (параноїдне) та систематизоване (паранояльне). Синдроми маячення – параноїдне, парафренне, паранояльне, синдром Котара. Порушення процесів узагальнення

та абстрагування. Порушення цілеспрямованості та динамічності мислення. Порушення мотиваційного компонента мислення. Набуття навичок виявлення основних симптомів і синдромів розладів мислення за допомогою клініко-психопатологічного методу та із застосуванням патопсихологічного дослідження. Етіопатогенез мовних розладів. Види афазій. Дефекти мовлення. Неологізми в мові, стереотипії. Порушення автоматизму.

Література [1–3; 17; 25; 28; 37]

Тема 6. Порушення розумової працездатності

Вплив мотиваційної сфери на працездатність. Вплив зниження працездатності на формування особистості. Необхідність урахування змін розумової працездатності на результати патопсихологічних досліджень і корекційної роботи. Дослідження при розумовій відсталості.

Література [4; 5; 17; 20; 25; 29; 37]

Тема 7. Аномалії емоційно-особистісної сфери

Порушення емоційних станів у хворих з розладами особистості (невротичні порушення, психопатії та психози). Порушення ієрархії мотивів. Порушення самооцінки. Слабкість інтелектуальної регуляції мотиваційної сфери. Зниження цілеспрямованості, активності поведінки. Некритичність. Втрата суспільно вироблених нормативів поведінки. Формування патологічних потреб і мотивів. Методи дослідження емоційних порушень.

Література [3; 6; 8; 9; 14; 25; 27; 32; 37]

Тема 8. Порушення свідомості та самосвідомості

Розуміння свідомості у філософії, психіатрії та психології. Психологічна характеристика порушень свідомості: оглушення, онейроїду, делірію, затьмарення, псевдодеменції. Проблема свідомого та несвідомого у психології та патопсихології. Психоаналітичні концепції в розумінні несвідомого. Порушення самосприйняття. Психосенсорні розлади та порушення “схеми тіла”: мікропсії, макропсії, метаморфопсії, парестезії, сенестопатії, порушення

“схеми тіла”, дереалізація, деперсоналізація. Значення гностичних почуттів у порушенні самосприйняття. Співвідношення зміненого самосприйняття і маячення. Психологічні теорії маячення. Проблема співвідношення маячення та мислення. Відмінність маячення від хибних суджень.

Література [1–3; 17; 25; 28; 37]

Змістовий модуль 3. Патопсихологічні порушення при психічних захворюваннях

Тема 9. Патопсихологічні реєстр-синдроми

Патопсихологічні реєстр-синдроми: шизофренічний, афективно-ендогенний, олігофренічний, екзогенно-органічний, ендогенно-органічний, особистісно-аномальний, психогенно-психотичний, психогенно-невротичний.

Характеристики типових патопсихологічних реєстр-синдромів у хворих з різними формами психічних захворювань: ендогенно-органічних (епілепсія, первинні атрофічні процеси в головному мозку) та екзогенно-органічних (інфекційні, інтоксикаційні, травматичні психози, їх наслідки та наслідки ЧМТ). Ознаки та критерії оцінки. Аналіз динаміки окремих характеристик і формування синдромів. Взаємозалежність і взаємовплив окремих характеристик і синдромів. Динаміка розвитку та змін індивідуально-психологічних особливостей особистості. Їх діагностична та прогностична значущість. Методи дослідження патопсихологічних реєстр-синдромів.

Література [3; 6–9; 14; 24; 25; 27; 32; 37]

Тема 10. Патопсихологічна семіотика Шизофренія.

Маніакально депресивний психоз. Епілепсія. Старече слабоумство. Пресенільні деменції. Церебральний атеросклероз. Наслідки закритої черепно-мозкової травми. Наркоманія. Алкоголізм. Олігофренія. Граничні нервово-психічні розлади. Методи дослідження.

Література [3; 6; 8; 9; 14; 25; 27; 32; 37]

Тема 11. Прикладні аспекти патопсихології

Особливості використання патопсихологічного обстеження та аналізу його результатів для організації та проведення лікувальної та реабілітаційної роботи. Види психологічних експертиз (трудова, військова, судова, педагогічна). Особливості організації та проведення.

Література [3; 6; 8; 9; 14; 25; 27; 32; 34; 37; 39]

Змістовий модуль 4. Клініко-педагогічна характеристика дітей з вадами інтелектуального розвитку

Тема 12. Діти і підлітки з порушеннями поведінки

Загальна характеристика дітей з порушеннями поведінки. Дитяча агресивність: причини, прояви, корекція. Гіперактивність: причини, прояви, корекція. Повільна дитина: характеристика, особливості виховання. Порушення розвитку міжособистісних відносин у дошкільному віці. Порушення поведінки та емоційно-вольової сфери в підлітковому віці. Особливості проявів акцентуацій характеру у підлітків. Корекція порушень поведінки у підлітків.

Література [3; 6; 8; 9; 11]

Тема 13. Діти із синдромом раннього дитячого аутизму

Поняття про синдром раннього дитячого аутизму (РДА). Патологічні чинники, що зумовлюють особливості психічного розвитку цієї категорії дітей. Класифікація РДА за глибиною дефекту. Психолого-педагогічна характеристика дітей-аутистів. Особливості психодіагностики дітей-аутистів. Система корекційно-виховної роботи з дітьми із синдромом РДА. Підготовка дітей із синдромом РДА до навчання.

Література [4; 9; 15; 17]

Тема 14. Діти з дитячим церебральним паралічем

Загальна характеристика дітей з вадами опорно-рухового апарату. Клінічна характеристика дитячого церебрального паралічу (ДЦП). Розвиток рухової

сфери дітей та підлітків з ДЦП. Особливості розвитку психічних процесів при ДЦП. Емоційно-вольова сфера та особистісний розвиток при ДЦП. Система корекційної та реабілітаційної роботи при ДЦП.

Література [6; 9; 13; 17; 18]

Тема 15. Діти зі складним дефектом

Діти зі складним дефектом: загальна характеристика. Діти з поєднанням мовленнєвих та інтелектуальних вад. Диференційна діагностика первинних вад мовлення та інтелекту. Характеристика сліпоглухих дітей. Характеристика дітей з поєднанням інтелектуальних і сенсорних вад. Особливості організації навчання та виховання дітей зі складним дефектом.

Література [3; 6; 8; 10; 16]

Змістовий модуль 5 Особливості реабілітації дітей, які потребують спеціальної допомоги

Тема 16. Основні принципи відновлення функцій, порушених внаслідок вад розвитку.

Поняття про реабілітацію. Чинники впливу на соціальну адаптацію та розвиток осіб з вадами. Особливості навчання і виховання дітей, що потребують спеціальної допомоги, з урахуваннями шкільних навичок (читання, письмо, лікування, малювання, ліплення, ручна праця). Моторний інфантилізм. Умови для навчання дітей з вадами психічного розвитку. Специфіка та мета їх навчання. Розвиток трудових навичок; проблеми соціальної адаптації цих дітей, вибір життєвого шляху. Методи реабілітації осіб з фізичними та психічними вадами розвитку. Роль біологічних та соціальних чинників у виникненні невротичних розладів. Специфіка роботи та особливості спілкування з дітьми, які страждають на невротичні розлади. Роль і відповідальність батьків, медичних працівників та вчителів у розвитку захворювань. Роль соціальних умов у житті дитини з відхиленнями розвитку. Причини погіршення психічного та фізичного здоров'я дітей та її наслідки. Чорнобильська катастрофа та її наслідки у психічному та розумовому розвитку дітей. Профілактика відхилень у розвитку дитини.

Тема 17. Принципи застосування психокорекції та психотерапії. Її значення у реабілітації осіб з вадами розвитку

Гуманістичний підхід до дітей з відхиленнями у психічному та розумовому розвитку. Місце рефлексії у розвитку дітей з відхиленнями. Поняття психокорекції: завдання, роль та значення. Методи психокорекції. Психокорекція у педагогіці та дефектології. Основні напрями психотерапевтичної корекції. Гіпноз: призначення та застосування. Методики гіпнотизації. Переваги та недоліки гіпносугестивної корекції. Застосування гіпнозу у лікуванні дефектологічних хворих К. М. Дубровським.

Література [1; 3; 7; 11; 14]

Тема 18. Загальні питання організації медичної та соціальної допомоги для осіб з вадами розвитку. Реабілітація Історія розвитку спеціалізованих закладів, спецшкіл, спецслужб для дітей з вадами психічного розвитку. Напрями їх діяльності, зв'язок з науковими установами, особливості організації життя. Перспективи розвитку соціально-дефектологічних служб. Спеціалізовані установи для медико-педагогічної корекції і реабілітації. Спеціалізовані дитячі садки, школи-інтернати та санаторії. Спеціальні дошкільні та шкільні установи для дітей з поганим зором та сліпих, глухуватих та глухих, з тяжкими порушеннями вимови, ДЦП та порушенням опорно-рухового апарату. Робота обласних психолого-медико-педагогічних консультацій. Система спецустанов в Україні. Призначення та специфіка роботи спецустанов. Відбір дітей до спецустанов. Психолого-медико-педагогічна комісія: функції, особливості. Етика викладача. Професійна етика дефектолога, його відповідальність за прийняття рішення та професійна компетенція як основа діяльності. Соціально-трудова адаптація у спеціалізованих дитячих закладах.

Література [5; 7; 8; 12; 13; 15]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Розвиток патопсихології як науки.
2. Патопсихологічна школа в Україні.
3. Сучасний стан патопсихології.
4. Патопсихологічне дослідження. Принципи та методи.
5. Підходи до розуміння свідомості у філософії, психіатрії та психології.
6. Розуміння свідомого та несвідомого в розрізі психоаналітичних підходів.
7. Патопсихологічні порушення при наркоманіях.
7. Патопсихологічні порушення при ВІЛ і СНІДі.
8. Патопсихологічні порушення при невротичних станах.
9. Патопсихологічні порушення у жертв насильства.
10. Патопсихологічні порушення при шизофренії.
11. Патопсихологічні порушення при афективних розладах.
12. Патопсихологічні порушення при нехімічних видах залежностей.
13. Патопсихологічні порушення при розладах особистості.
14. Патопсихологічні порушення при ранньому розвитку психічних захворювань.
15. Вплив мотиваційної сфери на працездатність.
16. Порушення емоційних станів у хворих на невротичні розлади, психопатії та психози.
17. Методи дослідження патологічних реєстр-синдромів.
18. Характеристики патопсихологічних реєстр-синдромів при ендогенно-органічних хворобах (епілепсії, первинних атрофічних процесах у головному мозку).
19. Характеристики патопсихологічних реєстр-синдромів при екзогенно-органічних захворюваннях (інфекційних, інтоксикаційних, травматичних психозах), їх наслідки та наслідки ЧМТ.
20. Втрата суспільно вироблених нормативів поведінки при емоційно-особистісних розладах. Формування патологічних потреб і мотивів.
21. Патопсихологічна семіотика шизофренії.
22. Патопсихологічна семіотика маніакально-депресивного психозу.

23. Патопсихологічні розлади особистості при наркоманії, алкоголізмі.
24. Граничні нервово-психічні розлади.
25. Особливості організації та проведення психологічної експертизи.
26. Предмет, завдання і розділи дефектології.
27. Міжпредметні зв'язки дефектології.
28. Поняття про норму та аномалію у психічному розвитку. Відносний характер норми.
29. Характеристика поняття “дитина з особливими потребами”.
30. Основні групи дітей з особливими потребами.
31. Причини виникнення аномалій розвитку.
32. Поняття про структуру дефекту, закономірності її формування.
33. Поняття про компенсацію, закономірності її перебігу. Можливі порушення компенсаторних процесів.
34. Загальна характеристика параметрів дизонтогенезу.
35. Співвідношення первинного дефекту і вторинних відхилень.
36. Вплив часу ураження на особливості перебігу дизонтогенезу.
37. Поняття про сензитивні періоди у формуванні окремих психічних функцій.
38. Порушення міжсистемних зв'язків у процесі дизонтогенезу.
39. Види дизонтогенезу, їх порівняльна характеристика.
40. Роль системи афективної регуляції в розвитку особистості в нормі та патології.
41. Рівнева структура системи афективної регуляції.
42. Характеристика порушень окремих рівнів афективної регуляції.
43. Прояви емоційного неблагополуччя дитини.
44. Співвідношення біологічних і соціальних чинників у процесі нормального та аномального розвитку дитини.
45. Поняття про корекцію, її завдання та напрями.
46. Значення спеціального навчання та виховання у психічному розвитку дітей з особливими потребами.
47. Поняття про соціальну адаптацію та соціальну реабілітацію.
48. Стандартизація спеціальної освіти дітей з особливими потребами в Україні.

49. Принципи, на яких базується Концепція державного стандарту спеціальної освіти дітей з особливими потребами.
50. Поняття про ступеневу систему спеціальної освіти.
51. Характеристика варіантів навчання: загальноосвітнього, корекційно-розвивального, компенсаторно-адаптаційного, реабілітаційного.
52. Виробничі функції дефектолога.
53. Вимоги до професійних і особистісних якостей дефектолога.
54. Перспективні напрями розвитку дефектологічної науки і практики.
55. Проблема інтеграції спеціальної та загальної освіти.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет і завдання патопсихології.
2. Взаємозв'язок патопсихології з іншими дисциплінами.
3. Співвідношення патопсихології та психопатології.
4. Основні принципи побудови патопсихологічного дослідження.
5. Пакет експериментальних методик, що необхідно використовувати в патопсихологічних дослідженнях.
6. Методи вивчення медичної документації.
7. Методи клініко-психологічного дослідження.
8. Формування мети і завдання патопсихологічного дослідження.
9. Співвідношення теорії та результатів емпіричних досліджень в патопсихології.
10. Поняття етіології і патогенезу; класифікація психічних хвороб.
11. Типи перебігу психічних захворювань.
12. Загальна психопатологія, поняття симптому, синдрому; продуктивні та негативні симптоми; психотичний і непсихотичний рівень психічних розладів.
13. Характеристика псевдодеменції.
14. Як характеризується явище деперсоналізації?
15. Психологічні механізми порушень сприйняття.
16. Методики діагностики особливостей сприйняття пацієнта.

17. Захворювання, при яких порушується сприйняття.
18. Розлади сприйняття: ілюзії і психосенсорні розлади.
19. Розлади сприйняття: істинні та псевдогалюцинації.
20. Особливості порушень сприйняття при шизофренії
21. Порушення сприйняття при афективних розладах.
22. Порушення сприйняття при розладах психіки особистості.
23. Порушення сприйняття при органічних ураженнях головного мозку.
24. Клініка порушень сприйняття при соматогенних розладах психічної діяльності.
25. Поняття маячення.
26. Види маячення.
27. Відмінність маячення від хибних суджень.
28. Особливості маячення при шизофренії.
29. Прояв маячення при афективних розладах.
30. Маячення при психопатіях, неврозах, їх відмінність від маячення при психозах.
31. Характерні ознаки маячення при патохарактерологічному розвитку особистості.
32. Маячення, що можна спостерігати у хворих на епілепсію.
33. Особливості маячення у хворих на сенільні психози.
34. Види порушень пам'яті.
35. Психологічні механізми порушень пам'яті.
36. Співвідношення порушень пам'яті та уваги.
37. Безпосередня та опосередкована пам'ять. Особливості їх співвідношень при різних хворобах.
38. Методи досліджень різних варіантів пам'яті.
39. Види амнезій.
40. Парамнезії, їх види; корсаковський амнестичний синдром.
41. Методи дослідження динамічних розладів пам'яті.
42. Психологічні механізми та клінічна феноменологія розладів мислення.
43. Психологічні, у тому числі психоаналітичні, теорії розладів мислення.

44. Психологічні механізми порушень процесів узагальнення та абстрагування.
45. Хвороби, при яких спостерігаються порушення цілеспрямованості та динамічності мислення.
46. Клінічна характеристика порушень мотиваційного компонента мислення.
47. Методи дослідження порушень мислення.
48. Особливості розладів мислення у хворих на психози.
49. Типові характеристики розладів мислення у хворих на сенільні психози.
50. Розлади мислення у хворих на епілепсію.
51. Розлади мислення у хворих на психоорганічний синдром.
52. Етіопатогенез мовних розладів.
53. Дефекти мовлення.
54. Неологізми в мові, стереотипії.
55. Причини порушень розумової працездатності.
56. Вплив мотиваційної сфери на працездатність.
57. Вплив зниження працездатності на формування особистості.
58. Урахування наявності змін розумової працездатності у процесі патопсихологічних досліджень.
59. Позначення зниження розумової працездатності на результатах корекційної роботи.
60. Аномалії емоційно-особистісної сфери.
61. Порушення емоційних станів у хворих на невротичні стани.
62. Емоційні порушення у хворих на психози.
63. Емоційні порушення у хворих на маніакально-депресивний психоз.
64. Емоційні порушення у хворих на епілепсію.
65. Емоційні порушення при розладах особистості.
66. Методи досліджень емоційно-мотиваційної сфери.
67. Методи дослідження самооцінки.
68. Хвороби, при яких спостерігається зниження цілеспрямованості, активності поведінки.
69. Порушення поведінки, які спостерігаються при розладах особистості.
70. Визначення особистості.

71. Характеристика оглушення.
72. Характерні ознаки онейроїду.
73. Характерні ознаки деліріозного стану свідомості.
74. Затьмарення, види затьмарень.
75. Психоаналітичні концепції розуміння несвідомого.
76. Втрата суспільно вироблених нормативів поведінки при сенільних розладах
77. Порухення поведінки при епілепсії
78. Хвороби, при яких спостерігається формування патологічних потреб і мотивів.
79. Методи дослідження особистісних порушень. 80. Патопсихологічні реєстр-синдроми.
80. Особистісні характеристики у хворих на шизофренію.
81. Особистісні характеристики у хворих на афективні розлади.
82. Особистісні характеристики у хворих на епілепсію.
83. Особистісні риси при психоорганічному синдромі.
84. Особистісні розлади при різних розладах особистості.
85. Психопатологічні особливості у хворих на наркотичну залежність.
86. Програма проведення експертизи.
87. Основні питання, які вирішує психолог при проведенні медико-психологічної експертизи.
88. Основні питання, які вирішує психолог при проведенні судової та трудової експертизи.
89. Зміст звіту експерта-психолога.
90. Поняття про норму у психології та дефектології.
91. Норми: вікова, групова, індивідуальна.
92. Поняття про аномалію розвитку.
93. Причини виникнення аномалій розвитку.
94. Поняття “дитина з особливими потребами”.
95. Загальне поняття про дизонтогенез.
96. Параметри дизонтогенезу за В. В. Лебединським.

97. Характеристика дизонтогенезу за функціональною локалізацією порушення.
98. Поняття про специфічне і неспецифічне недорозвинення.
99. Сутність напрямів виникнення вторинних відхилень: “згори вниз” і “знизу вгору”.
100. Процес виникнення вторинних відхилень з часовими закономірностями розвитку.
101. Особливості структури аномального розвитку при загальному та специфічному дефектах.
102. Практичне значення теоретичних положень про структуру аномального розвитку.
103. Значення системи афективної регуляції в забезпеченні стабільного розвитку особистості.
104. Поняття про рівні афективної регуляції за В. В. Лебединським.
105. Прояви порушення рівня оцінки інтенсивності впливу чинників середовища.
106. Прояви порушення рівня афективних стереотипів.
107. Прояви порушення рівня афективної експансії.
108. Прояви порушення рівня емоційної комунікації.
109. Співвідношення біологічного та соціального у психічному розвитку людини.
110. Особливості соціального розвитку дітей із психофізичними вадами.
111. Роль педагогічного впливу в розвитку дитини з особливими потребами.
112. Засоби оволодіння суспільним досвідом роботи з дітьми з особливими потребами.
113. Проблеми соціальної адаптації та соціальної реабілітації у спеціальній педагогіці.
114. Рівні психічного здоров'я особистості.
115. Синдром Корсакова. Захворювання, при яких він виявляється.
116. Патологія інтелекту та її форми.
117. Психосоматози і їх прояви.

118. Поведінкові реакції.
119. Поняття “активність” та “реактивність”.
120. Теорія функціональних систем П. Анохіна.
121. Системні процеси та суб’єктивність відбиття.
122. Причини межових нервово-психічних розладів.
123. Психологічна характеристика індивідуальних властивостей осіб з межовими нервово-психічними розладами.
124. Преморбідні типи особистості.
125. Розлади особистості.
126. Особистісні дефекти.
127. Загальне поняття про агресію, її прояви.
128. Класифікація агресії.
129. Причини і чинники впливу на формування агресивної поведінки.
130. Виявлення дитячої агресивності шляхом спостереження.
131. Використання бесід з батьками та їх анкетування при вивченні агресивної дитини.
132. Використання проєктивних методик при дослідженні дитячої агресивності.
133. Загальна характеристика явища гіперактивності.
134. Поняття про синдром дефіциту уваги з гіперактивністю, його причини.
135. Основні прояви гіперактивності, імпульсивності, порушення уваги дітей з СДУГ.
136. Порушення у дітей із СДУГ.
137. Завдання, напрями та методики обстеження дитини дошкільного віку з проявами гіперактивності.
138. Загальне поняття про повільність, її нейрофізіологічні передумови.
139. Характеристика процесів зовнішнього та внутрішнього гальмування у повільних дітей.
140. Особливості розумової працездатності повільних дітей.
141. Вплив умов життя та виховання на рівень рухливості нервових процесів у дітей дошкільного віку.

142. Тренування швидкості рухів у повільних дітей.
143. Корекційні вправи, спрямовані на розвиток внутрішнього гальмування у повільних дітей.
144. Загальна характеристика проблемних форм міжособистісних відносин дошкільників.
145. Образливість, її прояви. Особистісні особливості образливих дітей.
146. Сором'язливі діти, особливості їх поведінки в колективі однолітків і при спілкуванні з дорослими.
147. Особистісні риси та особливості ставлення до однолітків демонстративних дітей.
148. Порушення відносин з однолітками агресивних, гіперактивних, повільних дітей.
149. Особливості проявів порушень міжособистісних відносин у дітей з психофізичними вадами.
150. Характеристика мікросоціальних умов розвитку дітей, позбавлених батьківського піклування.
151. Вплив відсутності батьківського піклування на різні аспекти психічного розвитку дитини.
152. Особливості поведінки дітей дошкільного віку, що виховуються в дитячому будинку.
153. Характеристика відносин з однолітками та дорослими вихованців дитячих будинків.
154. Організація комплексного корекційно-виховного впливу на дітей, позбавлених батьківського піклування.
155. Значення сім'ї в розвитку дитини з особливими потребами.
156. Поняття про мікросоціальні умови, напрями їх вивчення.
157. Закономірності перебігу батьківської кризи, зумовленої народженням дитини з вадами розвитку.
158. Особливості батьківського ставлення до дітей з особливими потребами.
159. Характеристика батьків з різним рівнем мотивації щодо виховання дитини з особливими потребами.

160. Методики дослідження батьківсько-дитячих відносин.
161. Поняття про акцентуації характеру, виражені та приховані акцентуації.
162. Типи акцентуацій, їх характеристика.
163. Особливості перебігу характерологічних реакцій підліткового віку за наявності акцентуацій характеру.
164. Особливості формування акцентуацій характеру у різних груп дітей із психофізичними вадами.
165. Вивчення особистісних якостей дітей і підлітків з метою виявлення акцентуацій.
166. Рівнева організація системи афективної регуляції.
167. Класифікація дітей із синдромом РДА за рівнем афективної патології.
168. Психолого-педагогічна характеристика груп дітей з РДА з різним ступенем прояву афективної патології.
169. Особливості раннього розвитку дітей з різним рівнем афективної патології при РДА.
170. Поведінка дітей з РДА різного ступеня прояву при перших контактах зі спеціалістами.
171. Перспективи розвитку дітей з РДА різного ступеня тяжкості.
172. Причини сліпоглухоти.
173. Особливості розвитку психіки за наявності поєднання порушень слуху та зору.
174. Напрями і перспективи корекційної роботи зі сліпоглухими дітьми.
175. Особливості використання прийомів передавання суспільного досвіду при вихованні дітей із поєднанням порушення зору та слуху.
176. Організація виховання та навчання сліпоглухих дітей.
177. Причини виникнення комплексних вад розвитку, пов'язаних з одночасним порушенням інтелектуальної сфери та мовлення.
178. Психолого-педагогічна характеристика дітей із поєднанням розумової відсталості з порушенням мовлення.
179. Напрями і перспективи корекційної роботи при поєднанні інтелектуальних і мовленнєвих вад

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Абрамова Г. С., Юдчиц Ю. А. Психология в медицине. – М.: Ка федрa-M, 1998.
2. Анастaзи А. Психологическое тестирование. – М., 1988.
3. Березин Ф. Б., Мирошников М. П., Рожанец Р. В. Методика многостороннего исследования личности. – М., 1976. – 186 с.
4. Блейхер В. М. Клиника приобретенного слабоумия. – К.: Здорoвья, 1976. 5. Блейхер В. М. Клиническая патопсихология. – Ташкент, 1976. – 323 с.
5. Блейхер В. М. Расстройства мышления. – К.: Здорoвья, 1983.
6. Блейхер В. М., Крук И. В. Патопсихологическая диагностика. – К., 1986. – 280 с. 13
7. Блейхер В. М., Крук И. В., Боков С. Н. Практическая патопсихология. – Ростов н/Д, 1996. – 448 с. 9. Братусь Б. С. Аномалии личности. – М.: Мысль, 1988. 10. Бурлачук Л. Ф. Исследование личности в клинической психологии. – К.: Выща шк., 1979.
8. Бурлачук Л. Ф., Морозов С. М. Словарь-справочник по психодиагностике. – СПб.: Питер, 2000. – 518 с.
9. Вассерман Л. И., Дорофеева С. А., Меерсон Я. А. Методы нейропсихологической диагностики. – СПб., 1997. – 304 с.
10. Виленский О. Г. Последствия закрытых черепно-мозговых травм. – К.: Здорoвья, 1971.
11. Диагностика психического развития: Пер. с чешск. / Й. Шванцар и др. – Прага: Авиценум, 1978. – 388 с.
12. Дюк В. А. Компьютерная психодиагностика. – СПб.: Братство, 1994.
13. Зейгарник Б. В. Личность и патология деятельности. – М.: Изд-во МГУ, 1971. – 99 с.
14. Зейгарник Б. В. Патопсихология. – М., 1986. – 288 с.
15. Исаев Д. Н. Психическое недоразвитие у детей. – Л.: Медицина, 1982.

16. Кабанов М. М., Смирнов В. М., Личко А. Е. Методы психологической диагностики и коррекции в клинике. – Л.: Медицина, 1983. – 310 с.
 17. Ковалев В. В. Психиатрия детского возраста. – М., 1995. – 559 с.
 18. Личко А. Е. Личностный опросник Бехтеревского института (ЛОБИ) // Методы психологической диагностики и коррекции в клинике. – Л.: Медицина, 1983. – С. 102–115.
 19. Личко Е. А. Подростковая психиатрия. – Л., 1985. – 416 с.
 20. Лурия А. Р. Основы нейропсихологии. – М.: МГУ, 1973. 24. Менделевич В. Д. Гинекологическая психиатрия. – Казань, 1996. – 337 с.
 21. Менделевич В. Д. Клиническая и медицинская психология. – М.: Медпресс, 1999. – 558 с.
 22. Менделевич В. Д. Психиатрическая пропедевтика. – М., 1997. – 496 с.
 23. Методы психологической диагностики. – М.: РАН, Институт психологии, 1994.
 24. Практикум по патопсихологии / Под ред. Б. В. Зейгарника. – М., 1987.
- Додаткова
25. Практикум по психодиагностике. Дифференциальная психометрика / Под ред. В. В. Столина, А. Г. Шмелева. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1984. – 151 с.
 26. Практикум по психодиагностике. Прикладная психодиагностика. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1992.
 27. Психодиагностика: теория и практика: Пер. с нем. – М.: Прогресс, 1986. – 207 с. 32. Психологическая диагностика: Учеб. пособие. – М.: УРАО, 1997.
 28. Романова Е. С., Потемкина О. Ф. Графические методы в психологической диагностике. – М.: Дидакт, 1992.
 29. Рубинштейн С. Я. Экспериментальная методика патопсихологии. – СПб., 1998.
 30. Рубинштейн С. Я. Экспериментальные методы патопсихологии. – М.: Медицина, 1970. – 215 с.

31. Руденко В. Е. Цвет – эмоции – личность // Диагностика психических состояний в норме и патологии. – Л.: Медицина, 1980. – С. 107–115.
32. Сидоров П. И., Парняков А. В. Введение в клиническую психологию: В 2 т. – М., 2000.
33. Собчик Л. Н. Методы психологической диагностики: Вып. 3. – М., 1980.
34. Соколова Е. Т. Проективные методы исследования личности. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1980. – 176 с. 15
35. Боскис Р. М. Аномальные дети // Психология аномального развития ребенка: Хрестоматия. – Т. 1. – М.: ЧеРо: Высш. шк.; Изд-во МГУ, 2002. – С. 437–464.
36. Виготський Л. С. Основні проблеми дефектології // Спеціальна психологія. Тексти. – Ч. I. – Кам'янець-Подільський, 1999. – С. 4–19.
37. Возрастная и педагогическая психология: Хрестоматия. – М.: Академия, 2001. – 368 с.
38. Кольцова М. М. Медлительные дети. – СПб.: Речь, 2003. – 94 с.
39. Лебединский В. В. Классификация психического дизонтогенеза // Психология детей с отклонениями и нарушениями психического развития. – СПб.: Питер, 2001. – С. 250–257.
40. Лебединський В. В. Розлади психічного розвитку у дітей // Спеціальна психологія. Тексти. – Ч. I. – Кам'янець-Подільський, 1999. – С. 18–29.
41. Личко А. Е. Акцентуации характера как преморбидный тип // Психология детей с отклонениями и нарушениями психического развития. – СПб.: Питер, 2001. – С. 302–333. 8. Логопедия / Под ред. Л. С. Волковой. – М.: Владос, 1989. – 680 с. 15
42. Комплексное сопровождение детей дошкольного возраста. / Л. М. Шипицина, А. А. Хилько, Ю. С. Галлямова и др. – СПб.: Речь, 2003. – 240 с. Додаткова
43. Боскис Р. М., Левина Р. Е. Основы компенсации дефектов у аномальных детей // Психология аномального развития ребенка: Хрестоматия. – Т. 1. – М.: ЧеРо: Высш. шк.; Изд-во МГУ, 2002. – С. 465–487.

44. Выготский Л. С. Проблемы развития психики // Психология аномального развития ребенка: Хрестоматия. – Т. 1. – М.: ЧеРо: Высш. шк.; Изд-во МГУ, 2002. – С. 10–22.
45. Гордеев В., Александрович Ю. Методы исследования развития ребенка: качество жизни (QOL) – новый инструмент оценки развития детей. – СПб.: Речь, 2001 – 200 с.
46. Захаров А. И. Своеобразие психического развития детей // Психология детей с отклонениями и нарушениями психического развития. – СПб.: Питер, 2001. – С. 93–129.
47. Лебединский В. В. Общие закономерности психического дизонтогенеза // Психология детей с отклонениями и нарушениями психического развития. – СПб.: Питер, 2001. – С. 129–149.
48. Лубовський В. І. Психологічні проблеми діагностики аномального розвитку дитини // Спеціальна психологія. Тексти. – Ч. І. – Кам'янець-Подільський, 1999. – С. 4–17.
49. Мамайчук И. Психокоррекционные технологии для детей с проблемами в развитии. – СПб.: Речь, 2003. – 400 с.
50. Смирнова Е. О., Холмогорова В. М. Межличностные отношения дошкольников: Диагностика, проблемы, коррекция. – М.: ВЛАДОС, 2003. – 160 с.
51. Рост и развитие ребенка / В. В. Юрьев, А. С. Симаходский, Н. Н. Воронович, М. М. Хомич. – СПб.: Питер, 2003. – 272 с.

МАУП